

plk. František Truhlář

válečný hrdina,
československý letec,
střelec a stíhač britské RAF

Léčil se dlouho, a tak válka mezitím skončila. Definitivně se z Anglie vrátil až v červenci 1946 a nastoupil k leteckému náhradnímu pluku 1 v Praze-Kbelích, kde současně plnil funkci zástupce velitele 12. pluku, kterému velel plk. František Vancl, letec a rodák z Košťálova. K 1. říjnu 1946 byl povýšen na majora letectva.

František Truhlář na lomnickém letišti při leteckém dnu v roce 1946

Osud však zasáhl potřetí. Při letu z Brna do Prahy 3. prosince 1946 přilétl hodinu po poledni nad rodnou Lomnici. V nízkém letu od kopce Babylon zavadil jeho letoun při akrobacii o střechu domu, zřítel se a trosky letadla byly rozmetány v okolí sokolovny. František Truhlář při neštěstí zahynul.

Zcela výjimečný akt odhalení památníku F. Truhláře v době normalizace přijelo podpořit mnoho bývalých letců RAF: František Fajtl, Karel Šeda, Alois Konopický, Ladislav Bobek, Jiří Sehnal, Bohumil Liška, Josef Koukal, Alois Šiška, Antonín Macenauer, Otakar Hrubý a František Altman

Fragmenty z letounu Supermarine Spitfire LF Mk.IXe (S-89), TE562 (OX-1), Leteckého pluku 12 ze Kbel u Prahy, dochované části popruhů se sponami a útržek šňůry Truhlářova padáku

V roce 1991 byl František Truhlář povýšen na plukovníka in memoriam. V říjnu 2006 mu udělilo lomnické zastupitelstvo čestné občanství in memoriam.

K odhalení památníku Františka Truhláře u lomnického zámku došlo 9. května 1971 za účasti jeho věrných spolubojovníků. V roce 2011, po rekonstrukci zámku, byl památník nově umístěn společně s památníkem věnovaným obětem nacismu na vhodnější místo. Původní křídlo z Mig-15 bylo nahrazeno maketou od letounu typu Spitfire. Každoročně se v den výročí jeho tragické smrti koná u památníku pietní vzpomínka. Ke stému výročí od jeho narození byla na sokolovně odhalena pamětní deska.

Život lomnického válečného letce plk. Františka Truhláře byl vrchovatě naplněn odvahou, statečností, hrdinstvím a obětavostí, a tak jeho osud i dnes inspiruje nejen spisovatele a filmaře, ale i nás všechny.

Aktuální podoba památníku s maketou křídla Supermarine Spitfire odhalená dne 26. listopadu 2011 (foto O. Kudrnáč)

Poslední rozloučení s letcem se konalo v sokolovně 7. prosince 1946

Zleva: Znak 311. čs. bombardovací perutě RAF, nášivka pilotních křídel příslušníka britského Královského letectva (Royal Air Force), „okřídlené morče“ – znak elitního Guinea Pig Clubu a znak 312. čs. stíhací perutě RAF

Podrobnosti o životě
plk. Františka Truhláře
naleznete zde:

Text: Miloš Podzimek ml., Lenka Morávková
Materiály ze sbírek: Archiv Městského muzea a galerie v Lomnici nad Popelkou, archiv OSVH Lomnice nad Popelkou, soukromý archiv Miloše Podzímka ml.
Grafické motivy: Jan Zdiarský. Vydalo Město Lomnice nad Popelkou v roce 2017 u příležitosti 100. výročí narození plk. Františka Truhláře.

František Truhlář se narodil 19. listopadu 1917 v Lomnici nad Popelkou v čp. 394 jako nejmladší dítě Josefa a Marie Truhlářových. Měl tři sourozence: Oldřicha, Vlastu a nejstarší Boženu.

Výkonnostní odznak pro střelce z lehkého kulometu 1. třídy, zaveden roku 1928

František Truhlář na podobence z maturitního tabla, 1936

V rodném městě vychodil obecnou a měšťanskou školu. Na přání rodičů studoval jičínský učitelský ústav. Po maturitě a marném čekání na učitelské místo se rozhodl nastoupit vojenskou prezenční službu v Čáslavi. Prokázal tu velmi dobré schopnosti pro vojenský život, a proto mu byl umožněn v roce 1937 vstup na vojenskou akademii v Hranicích na Moravě. V srpnu 1938 po jmenování poručíkem letectva krátce sloužil u náhradní letky Leteckého pluku 1 TGM v Hradci Králové, následně přešel do letecké školy v Prostějově k praktickému výcviku.

Vyšívání křídla francouzského letectva – Armée de l'Air

Podobenka por. Františka Truhláře z legitimace příslušníka letecké skupiny v Agde, základna Bordeaux, Francie, duben 1940

Plní pozorovatel - letec, poručík František Truhlář v zimní letecké výstroji, Vojenské letecké učiliště Prostějov, zima 1938 / 1939

Přišel však 15. března 1939. František se s okupací vlasti nesmířil. Výzvu k odjezdu dostal 24. ledna 1940. Přes Balkán se dostal do Francie, odkud odletěl ve skupině spolubojovníků 17. června 1940 do Anglie. O měsíc později byl přidělen k výcviku u 311. čs. bombardovací peruti RAF a poté zahájil svou operační činnost.

Nálet v noci 16. října 1940 se stal Františkoví osudným. Bombardér Vickers Wellington splnil úkol, unikl síti světlometů a protiletecké německé obraně, dostal se však do magnetické bouře a stal se neovladatelným. Nad Londýnem vlétl do ocelových poutacích lan balonové přehrady a zřítel se na tenisové hřiště u Stanmore. František Truhlář, zadní stíhač, se jako jediný z šestičlenné posádky dostal z hořícího letounu ven a po několika krocích upadl do bezvědomí. Následoval boj se smrtí. Nejvíce byl ohněm zasažen

Ohořelá konstrukce rozlomeného Vickers Wellington Mk.Ic (www.ilbe.com)

Po první havárii 30. 1. 1941 a po plastické operaci 9. 10. 1941

jeho obličej. Plastické operace byly velmi náročné a léčení dlouhé. Někdy těžší než uzdravit poraněné tělo je vyléčit nalomenou duši.

Když léčení na jaře 1942 skončilo, byl František veselý a šťastný. Mohl opět létat a byl povýšen na kapitána. Splnil se mu jeho životní sen – létat sám. Absolvoval základní letecký výcvik v Londýně a konečně byl přidělen k 312. čs. stíhací peruti RAF jako operační pilot letounu Supermarine Spitfire.

Letiště Appledram, červen 1944. Ve Spitfiru LF Mk.IXc DU-R (MJ449) startuje F. Truhlář na svůj 57. operační let (foto L. Sitenský)

Při léčení v létě 1944

Tři dny po druhé havárii 13. 6. 1944

Dne 11. června 1944 se F/Lt. František Truhlář vrátil po 60. operačním letu z hlídky nad Normandií. Při letu skupiny přes kanál La Manche je vítala neproniknutelná mlha... František se snažil nouzově přistát. Benzin ale došel a stíhačka zavadila o terénní překážku. Letoun se zřítel a po několika kotrmelcích se vzáhl na letištní ploše v Portsmouthu. Z trosek ho vytáhli dva odvážní muži. Plameny spálily poslední zbytky jeho zdravé kůže na obličej, navíc utrpěl těžké zlomeniny. Byl opět přemístěn do nemocnice Královny Viktorie v East Grinsteadu, kde tým plastického chirurga A. H. McIndoea vrátil do společnosti těžce popálené či omrzlé letce. František, jako jeden ze čtyř Čechů, se stal zakládajícím členem elitního Guinea Pig Clubu (Klub pokusných morčat).

Dne 26. července 1944 byl Františkovi udělen druhý Čs. válečný kříž a tentýž den i čs. medaile Za chrabrost, na konci roku byl vyznamenán medailí Za zásluhy I. stupně.

Zleva: Čs. válečný kříž 1939, čs. medaile Za chrabrost, medaile Za vítězství nad Německem ve Velké vlastenecké válce v letech 1941–1945